

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ**

Ուսումնական կենտրոն

Ուսումնական ծրագիր

**Նախնական մասնագիտական կրթության «Ոստիկան» որակավորման
«Էկոլոգիայի հիմունքներ » առարկայի դասընթացի**

Քննարկվել և հաստատվել է

ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի

ուսումնական կենտրոնի «Ընդհանուր

պատրաստականություն» կրթաճյուղի

01.06.2018 թ-ի թիվ 4 նիստում

Ք.Երևան 2018

ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

Նախնական մասնագիտական կրթության «Էկոլոգիայի հիմունքներ» առարկայի եռամսյա դասընթացի

N	Թեմաների անվանումը	Ժամա- քանակն ըստ թե- մաների	Ժամաքանակն ըստ պարապմունքների ձևի		
			Դասա- խոսու- թյուն	Գործ- նական	Սեմի- նար
1	2	3	4	5	6
1.	Էկոլոգիա առարկան, նրա նշանակությունը, կապը մյուս գիտությունների հետ: Ժամանակակից Էկոլոգիայի հիմնախնդիրները: Էկոլոգիական գործոններ:	2	2	-	-
2.	Տեղախումբը որպես համակարգ: Կենսահամակարգ: Կենսահամակարգի սնման շղթաները: Էկոլոգիական բուրգ:	2	2	-	-
3.	Էկոհամակարգեր: Մթնոլորտ: Կլիմայի փոփոխություն: Կենսոլորտ: Հայաստանի կենսաբազմազանությունը: Էկոլոգիական հիմնախնդիրներ:	4	2	-	2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	8	6	-	2

Կազմեց՝
ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի
ուսումնական կենտրոնի «Ընդհանուր
պատրաստականություն» կրթաճյուղի
ավ. դասախոս. ոստիկանության
փոխգնդապետ

Քննարկվել և հաստատվել է
ՀՀ ոստիկանության կրթահամալիրի
ուսումնական կենտրոնի «Ընդհանուր
պատրաստականություն» կրթաճյուղի
նիստում արձանագրություն թիվ 4
01.06.2018 թ.
կրթաճյուղի պետ, ոստիկանության
փոխգնդապետ

_____ Խ. Խ. Թովմասյան

_____ Ա.Ա.Ալեքսանյան

1. Դասընթացի ընդհանուր ծավալը ըստ պարապմունքի տեսակերի

Ուսումնական պլանին համապատասխան առարկայի ուսումնասիրման համար հատկացված է 8 ժամ, որից՝

- դասախոսություն - 6 ժամ,
- սեմինար - 2 ժամ,

2. «Էկոլոգիայի հիմունքներ» .Դասընթացի ուսուցման նպատակը

Դասընթացի հիմնական նպատակն է՝ սովորողների մոտ բարձրացնել էկոլոգիական դաստիարակությունը, ձևավորել բնության մասին նոր մտածելակերպ:

Առարկայի դասավանդման ընթացքում լուծվում են մասնագիտական ուսուցման հետևյալ խնդիրները.

1. Ծանոթացնել էկոլոգիա առարկայի խնդիրներին, հիմնավորել բնապահպանական գիտելիքների իմացության անհրաժեշտությունը:
2. Ներկայացնել էկոլոգիական գործոնների և օրգանիզմների հարմարվածությանը միջավայրին:
3. Բացատրել տեղախումբ, կենսամակարդակ, էկոհամակարգ հասկացությունները, նրանց կառուցվածքը, նյութի շրջապտույտը, էկոլոգիական բուրգի էությունը:
4. Տեսական գիտելիքներ հաղորդել կենսոլորտի վերաբերյալ, նշելով նրա աղտոտման ուղիները՝ հիմնավորելով հետևանքները:
5. Ներկայացնել ՀՀ իրավական ակտերով նախատեսված տույժերը, էկոլոգիական բնույթի խախտումների վերաբերյալ, ինչպես նաև քաղաքացիների էկոլոգիական իրավունքները:
6. Ներկայացնել Հայաստանի կենսաբազմազանությունը և հիմնավորել նրանց հետզհետե կրճատման պատճառները, ինչպես նաև հանրապետության էկոլոգիական հիմնախնդիրները:

3. Դասընթացի բովանդակության յուրացման մակարդակին

Ներկայացվող պահանջները

Դասընթացի ավարտից հետո սովորողը պետք է կարողանա՝

1. Հստակ պատկերացում ունենալ բնապահպանության համերկրային և հանրապետական էկոլոգիական հիմնախնդիրների մասին:
2. Հասկանա կենսոլորտում տեղի ունեցող նյութի շրջապտույտը և նրա հնարավոր խախտման գործոնները:
3. Հստակ տարբերակել մարդկային գործունեության արդյունքում, շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցություն թողող գործոնները և չափավորել կամ բացառել դրանք:
4. Պահպանել հայրենի բնությունը և նպաստել նրա առողջացմանը:
5. Ներկայացնել քաղաքացիների էկոլոգիական իրավունքները:
6. Տիրապետել օրենքով սահմանված կարգով էկոլոգիական իրավախախտումների համար նախատեսված իրավական ակտերի համապատասխան հոդվածներին

4. Կապը ուսումնական պլանով նախատեսված այլ առարկաների հետ

Առարկան սերտորեն կապված է ուսումնական պլանով նախատեսված այնպիսի առարկաների հետ, ինչպիսիք են «ԱԻ և ՔՊ հիմնահարցեր», և «Իրավունքի հիմունքներ» առարկաները:

5. Դասընթացի ուսուցման մեթոդական ցուցումներ

Ուսուցումը իրականացվում է տեսական պարապմունքների տեսքով, որոնք անց են կացվում ինտերակտիվ մեթոդով: Դասավանդման ընթացքում օգտագործվում են տեխնիկական միջոցներ, տեսանյութեր, դիդակտիկ պաստառներ:

6. Ուսումնական նյութի բովանդակությունը

ԹԵՄԱ 1. ԷԿՈԼՈԳԻԱ ԱՌԱՐԿԱՆ ՆՐԱ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԿԱՊԸ ՄՅՈՒՄ ՊԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏ: ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԷԿՈԼՈԳԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ: ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ:

1. Էկոլոգիական որպես կենսաբանական և սոցիալական գիտություն:
2. «Էկոլոգիա» գիտության սահմանումը և հիմնավորումը:
3. Էկոլոգիայի ուսումնասիրման առարկան:
4. Ընդհանուր էկոլոգիա, էկոլոգիայի մասնավոր բաժիններ:
5. Բնական հարստությունների արդյունավետ օգտագործում:
6. Վնասատուների դեմ պայքարի կենսաբանական մեթոդների մշակում:
7. Բնական և արհեստական կենսահամակարգեր:
8. Էկոլոգիապես մաքուր տեխնոլոգիաների մշակում:
9. Էկոլոգիական գործոն /բիոտիկ, անթրոպոգեն, ոչ կենսական/:

ԹԵՄԱ 2. ՏԵՂԱԽՈՒՄԲԸ ՈՐՊԵՍ ՀԱՄԱԿԱՐԳ :ԿԵՆՍԱՀԱՄԱԿԱՐԳ: ԿԵՆՍԱՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄՆՄԱՆ ՇՂԹԱՆԵՐԸ: ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ

ԲՈՒՐԳ

1. Տեղախումբ հասկացությունը:
2. Էկոլոգիական պայթյուն:
3. Տեղախումբը որպես պահպանության, շահագործման տարրական միավոր:
4. Կենսահամակարգի տեսակային, տարածքային կառուցվածքը:
5. Էկոլոգիական խորշ
6. Սննդային փոխազդեցություն:
7. Թվային բուրգ:
8. Կենսազանգվածի բուրգ:
9. Էներգիայի բուրգ:
10. Կենսահամակարգի պահպանություն:

**ԹԵՄԱ 3. ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ: ՄԹՆՈՒՈՐՏ: ԿԼԻՄԱՅԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ:
ԿԵՆՍՈՒՈՐՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՍԱԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ:
ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ:**

1. Էկոհամակարգի սահմանումը, բնորոշ հատկանիշները:
2. Կենսաբանական արդյունավետություն:
3. Ագրոէկոհամակարգեր:
4. Կենսոլորտի սահմանումը, բաղադրամասեր:
5. Նյութի շրջապտույտ:
6. Տեխնոլոգ:
7. Կենսաբազմազանության հասկացությունը:
8. Մթնոլորտի աղտոտման աղբյուրները:
9. Մթնոլորտի աղտոտման հետևանքները:
10. Ջերմային էֆֆեկտ:
11. Ազգաբնակչության թվաքանակի աճ:
12. Սննդամթերքի խնդիրներ:
13. Էներգետիկ խնդիրներ:
14. Բնական ռեսուրսների խնդիրներ:
15. Բնօգտագործում:
16. Սևանա լճի պահպանում:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Լ.Մելքունյան «Էկոլոգիայի հիմունքներ», Երևան 2008թ.
2. Լ.Մելքունյան «Էկոլոգիական դաստիարակության հիմունքներ, Երևան 2009թ.
3. «Հայաստանի ֆլորայի և բուսական խախտույթի վիճակն ու պահպանությունը»
“Հայաստան” հրատարակչություն, Երևան 1984թ.
4. Ռոբերտ Ալեն «Ինչպես փրկել երկիրը» “Հայաստան” հրատարակչություն,
Երևան 1986թ.
5. Հայաստանի կենսաբազմազանություն, Առաջին ազգային ծրագիր, 1999թ.
6. Ս.Ս.Շահինյան, Ն.Կ.Թումազյան «Էկոլոգիա», Երևան 2003թ.
7. Ա.Իսկոյան «Հայաստանի Հանրապետության էկոլոգիական իրավունք»
նորմատիվ իրավական ակտերի ժողովածու, Երևան 2000թ.